

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 814/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om invandring och brottslighet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 814/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

När påverkar de åtgärder regeringen presenterat i svaret på det tidigare skriftliga spørgsmålet SS 858/2020 rd gatubrottsligheten, eftersom ökningen fram till 2020 har varit betydande,

vilken mängd integrationsåtgärder är tillräckliga,

hur många poliser behövs,

i vilket land har integrationsåtgärden lyckats,

hur länge tar det innan regeringen identifierar och erkänner de grundläggande orsakerna till fenomenet och

ämnen regeringen följa Sveriges anvisningar och råd för att förhindra att Finland går samma väg som Sverige?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram fästs uppmärksamhet vid att förbättra säkerheten och förbereda sig för nya säkerhetshot. I enlighet med regeringsprogrammet har det fästs särskild vikt vid att minska brott mot personlig integritet samt brott mot liv och hälsa. Centrala utmaningar med tanke på rättsstaten har under regeringsperioden bland annat varit det förändrade säkerhetsläget och de allt mer mångfacetterade hoten, upprätthållandet av trygghetskänslan samt säkerhetsmyndigheternas funktionsförmåga. I regeringsprogrammet dras också upp riktlinjer för att stärka förskjuta tyngdpunkten i åtgärden till förebyggande åtgärder.

I enlighet med den brottslighet som kommit till polisens kännedom, brottsdomar och enkätundersökningar som mäter den övergripande brottsligheten har brottsligheten bland unga och unga vuxna i huvudsak minskat sedan 2011. Sedan 2015 har våldsbrottsligheten ökat i åldersgrupperna

minderåriga och i synnerhet bland personer under 15 år. Även om en allt större del av de unga mår bättre och begår färre brott än tidigare hopar sig illamående och brottslighet hos en liten grupp. Det är alltså en liten del av ungdomarna som begår en stor del av brotten.

Undersökningar har visat att brottsbeteende bäst kan förutspås av tidigare brottsbeteende. Ju tidigare vi kan påverka individens agerande och eventuellt förebygga brott, desto mindre är sannolikheten för att personen senare gör sig skyldig till brott. Eftersom man också vet att brottsligt beteende hopar sig hos vissa individer så att en liten del av människorna begår en betydande del av alla brott, ökar betydelsen av tidigt ingripande i synnerhet när man kan ingripa i en grupp av brottsaktiva unga. Det är viktigt att sammanställa lägesbilden på ett enhetligt sätt och fortsätta arbetet med betoning på förebyggande verksamhet och multiprofessionellt samarbete.

För närvarande har cirka tio gatugäng identifierats och det rör sig om cirka 200 personer, av vilka cirka 100 är nyckelaktörer i gängen och cirka 100 personer rör sig kring dessa aktörer. Fenomenet är etablerat, men polisen är väl informerad om både aktörerna med koppling till det och om vilka åtgärder som behövs. Gängbildningen ökar sannolikheten för att en person begår brott eller faller offer för brott. Därför strävar man efter att bekämpa gängbildning och skadliga fenomen som anknyter till detta på många olika sätt. En stor del av de unga som hör till gatugängen har konstaterats ha invandrabakgrund. Integrationen av invandrare spelar en viktig roll när man granskar utvecklingsförlopp som marginalisering, polarisering och segregation. Dessa fenomen är grundorsaker som ger näring åt rastlösheten i samhället och som bland annat kan stärka gängbildningen.

Förändringarna i verksamhetsmiljön har ökat kraven på polisens förebyggande arbete och samtidigt dess betydelse för den inre säkerheten. I den första tilläggsbudgeten för 2023 anvisade regeringen tilläggsfinansiering på 1,037 miljoner euro för att stärka polisens förebyggande arbete i synnerhet i de största städerna. Med dessa pengar stärks polisens närvaro och förankring i befintliga strukturer, bland annat ökas polisens synlighet i skolor och sociala medier och på så sätt kan man förebygga en brottsspiral bland unga och till exempel att unga börjar påverkas av gäng. Dessutom fick polisen 1,44 miljoner för att förebygga en brottsspiral bland unga där fokus ligger på att polisen tillgriper snabba undersökningsmetoder för att ingripa i brott bland unga.

Med denna tilläggsfinansiering inrättas vid polisinrättningen i Helsingfors en utredningsgrupp med fokus på gatugängen som betjänar hela huvudstadsregionen samt dessutom en ny grupp med fokus på förebyggande verksamhet. Syftet med denna grupp är att förhindra att nya gatugäng bildas, att upplösa befintliga gäng och att hjälpa unga människor att komma bort från gatugängen. Dessutom stärks undersökningen av ungdomsbrott och den förebyggande verksamheten vid polisinrättningarna i huvudstadsregionen. Tack vare den utredningsgrupp som nu inrättas kan polisen effektivare bekämpa fenomenet och utreda brottslighet bland gatugäng.

Utöver tilläggsfinansieringen till polisen anvisade regeringen tilläggsfinansiering även till justitieministeriets samt undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområden för att bekämpa fenomenet. Med tilläggsfinansieringen och de nya bekämpningsmetoderna strävar man efter att svara på utvecklingen av den nuvarande ungdomsbrottsligheten.

I statsrådets redogörelse för den inre säkerheten har man i myndighetsverksamheten identifierat flera utvecklingsobjekt som det är viktigt att svara på före 2030 för att trygga Finlands säkerhet och säkerheten för människorna i Finland. Sådana utvecklingsobjekt är att trygga att polisen har en tillräcklig närvaro och utryckningsberedskap i hela landet, både under normala förhållanden och i störningssituationer, att förebyggande arbete prioriteras och att polisen har kapacitet att bekämpa också lindrigare brott. Enligt redogörelsen innebär detta uppskattningsvis 8 200 poliser 2030, vilket skulle vara möjligt utan betydande tilläggsinvesteringar i polisutbildningssystemet.

När det gäller att ingripa i en brottsspiral och en brottslig livsstil är straffprocessens smidighet och hur snabbt straffansvaret verkställs i kombination med stödåtgärder den effektivaste spärren. I regeringsprogrammet har man beaktat tryggheten av resurserna för rättsvården, smidigare rättegångar samt förbättrandet av samarbetet mellan åklagaren och polisen. Regeringen har också i enlighet med regeringsprogrammet förbundit sig att före 2022 öka antalet poliser till 7 500 årsverken. De ökade resurserna har riktats till polisens operativa verksamhet för att bland annat förbättra utredningsprocenten för brott och trygga polisens utryckningstider.

För att integrationen ska lyckas är samhällets mottaglighet och goda befolkningsrelationer avgörande. Det finns inga integrationsåtgärder som är tillräckliga om man inte vill acceptera invandrare som en jämlik del av samhället. För att gynna utvecklingen bland såväl invandrarfamiljer och deras barn som i hela samhället ska integrationsåtgärderna syfta till att förhindra att fattigdom hopar sig bland invandrarfamiljer. I en ny finländsk undersökning och i en dansk undersökning har det konstaterats att integrationsutbildningen har en stark så kallad spillover-effekt på barnens framtid i utbildningen och även i brottsligheten. Det är viktigt att beakta att satsningarna på integrationsfrämjande åtgärder syns i invandrarföräldrarnas och deras barns förmåga att klara sig på lång sikt.

Genom den totalreform av integrationslagen som riksdagen nyligen godkänt effektiviseras och påskyndas integrationen och man når fler invandrare i utsatt ställning och invandrare utanför arbetskraften, i synnerhet föräldrar som länge sköter sina barn hemma, och hänvisar dem till kommunernas integrationstjänster som främjar språkkunskaperna, utbildningsfärdigheterna och sysselsättningen så snart som möjligt efter invandringen. Man kommer överens om integrationsfrämjande tjänster utifrån en bedömning av det individuella servicebehovet.

När man diskuterar brottslighet bland barn och unga i invandrarfamiljer bör man observera att invandrarungdomarna är överrepresenterade även i statistiken över brottsoffer. Till exempel är det vanligare att unga som har flyttat till Finland än andra finländska ungdomar blir offer för

hatbrott eller utsätts för skolmobbning. Särskilt pojkar som är födda utomlands upplever våld oftare och mår sämre än andra finländska ungdomar.

Symtom på brottslighet är ett tecken på barns och ungas illamående. Regeringen har främjat lika möjligheter till skolgång för barn och unga i svagare socioekonomisk ställning bland annat genom att främja behovsbaserad finansiering av småbarnspedagogik och grundläggande utbildning, vilket bevisligen har haft en positiv inverkan på skolframgången bland barn i en socioekonomiskt svagare ställning och barn i invandrarfamiljer. Navigatorernas tjänster med låg tröskel ger också unga med utländsk bakgrund möjligheter att hitta tjänster som stöder dem. Möjligheten för unga som kommit till Finland som minderåriga utan vårdnadshavare att få stöd inför vuxenlivet har under denna regerings tid utvidgats från 21 år till 25 år, vilket minskar riskerna för att denna utsatta grupp marginaliseras. Under nästa regeringsperiod måste man fortsätta med åtgärder som stärker barns och ungas utbildningsvägar och möjligheter oberoende av bakgrund samt förebygga socioekonomisk differentiering av bostadsområden i städerna.

Man kan mäta hur integrationen lyckas med olika indikatorer. Till exempel i en MIPEX-jämförelse av integrationspolitiken i 56 länder är Finland på plats 2, men å andra sidan rapporterar personer med afrikansk bakgrund i vårt land om betydande diskriminering jämfört med andra europeiska länder.

I en jämförelse mellan OECD-länderna har indikatorerna för invandrarnas integration granskats på ett heltäckande sätt. I indikatorerna för integration är de så kallade migrationssamhällena, såsom Kanada, USA, Australien och Nya Zeeland, de mest framgångsrika. I Kanada främjas invandrarnas integration genom att man satsar på konstruktiva möten med kulturgrupper, visar uppskattning för kulturell mångfald och ordnar tvåkulturell orientering för invandrare. Positiva tecken på integration syns också i Kanadas brottsstatistik, där man under en uppföljningsperiod på 35 år från 1970-talet till 2010-talet inte observerat något samband mellan den ökade invandringen och den ökade brottsligheten.

Vid sidan av integrationssystemet och samhällets mottaglighet påverkas brottsbenägenheten också av bland annat invandrarsamfundens historia, orsakerna till invandringen, ålders- och könsstrukturen samt den socioekonomiska ställningen. Det är således vilseledande att använda en enkel jämförelse av länder i fråga om invandrarnas brottslighet eller ungdomsbrottslighet som indikator för hur integrationen lyckas.

Helsingfors 27.3.2023

Inrikesminister Krista Mikkonen